

دوره هفتم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۷۲

جلسه

۷۲

قیمه اشراك

داخله ايران سالبانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلمه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود

مطبعة مجلس

تاریخ تاسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه يك شنبه ۲۸

مهر ماه ۱۳۰۸

مطابق ۱۶ جادی الاولی

۱۳۴۸

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز يك شنبه ۲۸ مهر ماه ۱۳۰۸ * (۱۶ جادي لاولی ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- ۴) تصویب اعتبار اضافی نظمیہ خوزستان
- ۵) ختم جلسه - موقه و دستور جلسه بعد

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) تصویب سه فقره خبر کمیسیون مرخصی
- ۳) تقدیم عهد نامه ایران و حجاز

جلسه یکساعت قبل از ظهر بربست آقای دادگر تشکیل گردید

(۱ - تصویب صورت مجلس)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۱ مهر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

داشته اند ، چون نماینده مجترم برای انجام کار های شخصی بدون اجازه از مرکز حرکت و مسافرت بصفهان نموده اند کمیسیون مرخصی عذر معزی الیه را موجه ندانسته و بنا عدم تصویب مرخصی بدست روزه ایشان خبر آرا تقدیم میدارد ،

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟
(اظهار شد - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد ، سه فقره خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود :

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای زوار

زوار - با خبر کمیسیون موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

(۲ - تصویب سه فقره خبر کمیسیون مرخصی)

آقای غلامحسین میرزا مسعود نماینده محترم بعذر کسالت تقاضای بدست روز مرخصی از چهاردهم شهریور نموده و تصدیق یکی از اطبای اصفهان را نیز دائر باینکه نماینده محترم يك هفته مریض بوده اند ضمیمه و ارسال

* * عین مذاکرات مشروح هفتاد و دومین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * اسامی غائبین خوانده نشده است

فیروز آبادی - باخبر کمیسیون موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده البته مخالفتی ندارم لیکن امیدوارم بعد از این شیوه مرضیه را کمیسیون محترم عریض و مرخصی ساری و جاری کند و در اکثر موارد رعایت کند

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده بيموقع نمیدانم مطلبی را که آقای کازرونی فرمودند جواب عرض کنم که تکلیفی هم برای کمیسیون عریض و مرخصی معلوم شده باشد که بعضی خلط مبحث ها نشود عرض کنم بعضی آقایان هستند که مرخصی های زیادی گرفته اند که اگر مایل باشند ممکن است صورتش را استخراج کنیم و در یک تابلوئی بگذاریم تا بدانند که این آقایان زیاد از مرخصی استفاده کرده اند و چون کمیسیون همیشه نظر مجلس را احساس کرده بود که مساعد با مرخصی ها هست اظهار موافقت میکرده است ولی راجع باقی غلامحسین میرزا نظر باینکه در مرخصی شان عذر موجهی نداشتند و بعلاوه برای اینکه اساساً نظر مجلس را بدست آورده باشیم رد کردیم و خبرش را تقدیم مجلس نمودیم و لیکن کمیسیون اساساً نظر مساعد با مرخصی هائی که عذر موجه داشته باشند خواهد داشت.

رئیس - موافقین با مدلول راپورت قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر :

آقای طالشخان برای اصلاح و انجام پاره امورات مهمه و لایبی تقاضای چهل روز مرخصی از اول آبان کرده کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای زوار

زوار - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عرض کردم با اصل مرخصی هیچوقت مخالفت نداشته ام و ابدأ نمیکنم چیزی بکه مخالفت میکنم با مرخصی است بدون این که بکمقدار از حقوقش را تخصیص بدهد بیک مصارف عام المنفعه با خیرات یا این سر زمستانی برای فقرا بنده با این نوع مرخصی هر جور باشد مخالفت میکنم بنده عقیده دارم که مرخصی هر که میگیرد باید بک تخفیفاتی همجهت مصارف عام المنفعه یا فقرا قائل شود اگر این جور باشد بنده ابدأ مخالفتی ندارم و امید وارم مجلس هم همیشه این نظریه را تعقیب کند تا این که سرمشق بجهت خودش و جا های دیگر باشد .

رئیس - موافقین با مرخصی آقای طالش خان قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر :

آقای مخبر فرمند نماینده محترم برای رسیدگی بکارهای محلی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ حرکت نموده کمیسیون با مرخصی معزنی الیه موافق و خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای افسر

افسر - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده باز هم بهمان نظریه خودم باقی هستم با وجود اینکه همه آقایان بخصوص به آقای مخبر فرمند اخلاص دارم دست از مخالفت خودم برنمیدارم برای اینکه بدانید فرقی نمیگذارم اگر هم يك روزی عرض نکنم ... آقا سید یعقوب - ناخوش میشوم (خنیده نمایندگان)

فیروز آبادی - بلی مقصود این است که بنده مخالف هستم با اینکه مرخصی داده شود بدون اینکه بکمقدار از حقوقش تخصیص داده شود بجهت مصارف عام المنفعه

خبر کمیسیون بودجه راجع باضافه تشکیلات نظمیه خوزستان مطرح شود .

بعضی از نمایندگان - صحیح است .

رئیس - خبر کمیسیون در این خصوص قرائت میشود

خبر از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه لایحه نمره ۴۱۵۶ راجع بمأمورین اضافی نظمیه آبادان و مسجد سلیمان را مطرح نموده و پس از مذاکرات لازمه نظر باینکه دوره عمل ۱۳۰۷ هنوز منقضی نشده است که جمع کل اعتبارات مصرف نشده آن معلوم و ببودجه سال بعد منتقل گردد کمیسیون با تصویب لایحه مذکوره موافقت نموده و ماده واحده ذیل را بعرض میرساند

ماده واحده - مجلس شورای ملی پرداخت مبلغ ده هزار و چهار صد و پنجاه تومان و دو قران (۱۰۴۵۲ قران) حقوق و مخارج مأمورین اضافی نظمیه آبادان و مسجد سلیمان را از خرداد الی آخر اسفند ۱۳۰۸ مطابق صورت تفصیلی که ضمیمه است از محل صرفه جوئیهای بودجه ۱۳۰۷ نظمیه کل مملکتی اجازه میدهد

رئیس - صورت ضمیمه را هم در آخر راپورت یاد داشت کرده اند مطابق است با همانکه دولت پیشنهاد کرده و قبلاً طبع و توزیع شده است - ماده واحده مطرح است . آقای روحی

روحی - موافقم .

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم .

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم .

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

هرچند هم بدانم مجلس رای نمیدهد من باز دست از مخالفت خودم برنمیدارم بخصوص آقای مخبر فرمند که نازه ما ایشان را انتخاب کرده ایم بجهت هیئت رئیسه حالا ایشان میخواهند دست بکشند بروند بنده مخالفم .

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - همان طور که خود آقای فیروز آبادی تصدیق فرموده اند آقای فرمند همیشه از اشخاصی هستند که انجام وظیفه میکنند و این مسافرتشانهم بطوری که بنده اطلاع دارم برای اصلاح امور محلی است که از نقطه نظر محل خیلی لزوم داشته بایشان تلگراف کرده اند و ناچار از اینکه بروند و الا در همدان ایشان زندگی و علاقه شخصی نداشته اند که بروند سر کشی کنند میخواهند بروند برای اینکه بامور محلی و قسمت صحی و مریضخانه آنجا سر کشی کنند که رئیس صحیه آنجا تلگراف کرده است بایشان باین نظر کمیسیون موافقت کرد و امیدوارم آقای فیروز آبادی هم موافقت فرمایند

فیروز آبادی - اگر بنده بدانم ایشان میروند بصحیه آنجا رسیدگی میکنند مخالفتی ندارم

رئیس - اینهم نظر محترم باشد که بعد از این بدون اجازه و بین الاثنین صحبت نکنید . آقایان موافقین با مرخصی آقای فرمند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای رئیس الوزراء فرمایشی دارید ؟

(۳ - تقدیم عهد نامه ایران و حجاز)

رئیس الوزراء - عهد نامه بین ایران و نجد و حجاز ایست که تقدیم میشود .

رئیس - آقای وزیر داخله

(۴ - تصویب اعتبار راجع بنظمیه خوزستان)

وزیر داخله - بنده تقاضا میکنم آن لایحه . . . یعنی

فیروز آبادی - بنده نقداً چون آقایان صلاح میدانند

یک عده افزوده شود بقوای پلیس در بوشهر و آنجا ها یعنی عبادان و مسجد سلیمان مخالف نیستم . اما مخالفت بنده برای این است که میخواهم این عرض را بکنم که باید در ملک یک مجازات های شدیدی باشد تا یک قدری احتیاج هردهکده و هرشهری را از این جور قوی کم کند . چندی قبل یک عده سارق گرفتند در محبس استرآباد تا این ها را ول کردند و از محبس بیرون آمدند رفتند دو سه ده را غارت کردند . در پانزده روز قبل علت چه بود ؟ برای اینکه مجازات شدید نیست مجازات فراخور اعمال آنها نیست چون می بینند نیست دو مرتبه که از محبس بیرون آمدند بر شدت عمل خود میافزایند بنده عقیده ام این است که دولت درصدد برآید که مجازات های خائنین و سارقین را زیاد کند تا یک قدری شاید احتیاج ما از این قبیل کمتر شود غرض عرض بنده این بود .

وزیر داخله - آقا این فرمایشی که میفرمائید

صحیح است . اما هیچ وقت بودن یا نبودن مجازات مانع از تشکیلات انتظامی نمیشود . البته مجازات در جای خودش باید بشود . قوای انتظامی هم باید موجود باشد بدون قوای انتظامیه اجرای مجازات هم ممکن نیست . در این صورت عقیده ام این است خود آقا هم موافقت فرمایند .

رئیس - آقای ناصری

ناصری - موافقم

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - موافقم .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - موافقین ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ آراء بعمل آمده هفتاد و هشت ورقه سفید)

(تعداد شد)

رئیس - عده حاضرین هشتاد و سه با اکثریت هفتاد و

هشت رأی تصویب شد *

(۵ - ختم جلسه موقع و دستور جلسه بعد)

رئیس - بعضی از رفقا بنده را متذکر کرده اند که

در خارج مجلس کارهای داخلی داریم و از طرفی هم فعلا

کاری در دستور نداریم برای اینکه بکار های خودمان

بتوانیم یک دقتی بکنیم اگر موافقت باشد جلسه را ختم کنیم .

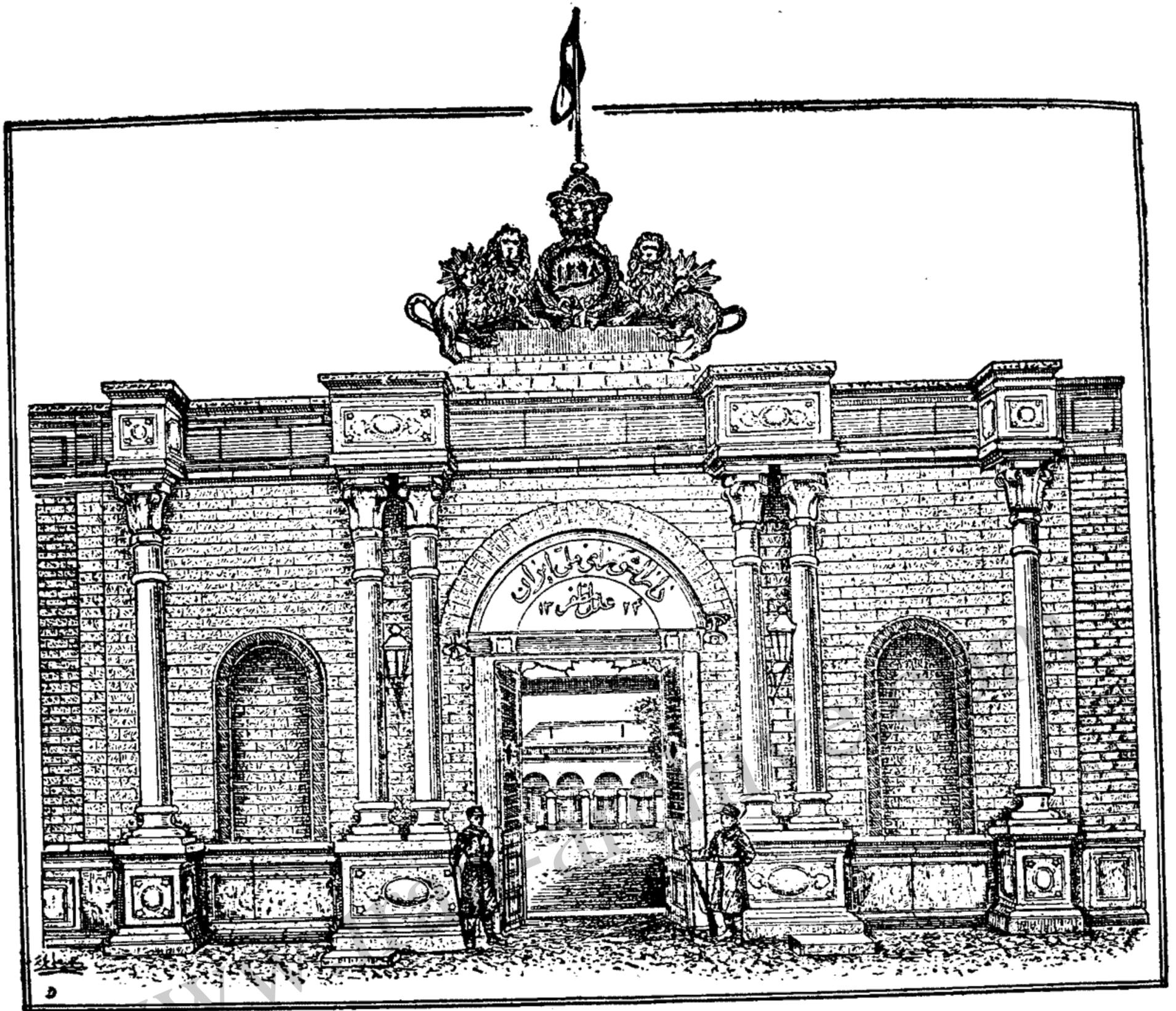
جلسه آتیه پنجشنبه دوم آبان . سه ساعت

قبل از ظهر

(مجلس یک ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

اسامی رای دهندگان - آقایان : حکمت - قاضی نوری - عبدالحسین خان دیبا - کفانی - کاشانی - یاسائی - مقدمه - ضیائی - رهبری - ایزدی - نجومی - دشتی - مؤید احمدی - نوبخت - محمد آخوند - آیت الله زاده شیرازی - دیوان بیگی - ملک آرائی - کازرونی - جشدی - کبای نوری - اقبال - آقا سید یعقوب - حسن علی میرزا دولتشاهی - امیر دولتشاهی - محمد علی میرزا دولتشاهی - بشکدار - میرزا یانس - افخمی - ایلخان - شمیرانی - شریفی - حاج سید محمود - قراگوزلو - پالیزی - زوار - هراز - عباس میرزا فرمانفرمایان - طالشخان - رحیم زاده - ضیاء - محمد تقی خان اسعد - عراقی - هزا جریسی - مرتضی قلیخان بیات - آقا سید مرتضی وثوق - روحی - اعتبار - فرهمند - آقا حسین آقایان - شهداد - دکتر ملک زاده - ناصری - اسدی - پورمحسن - موقر - فولادوند - لاریجانی - دبستانی - خواجوی - آقا سید کاظم یزدی - فهیمی - مسعودی - اسفندیاری - شریعت زاده - افسر - ذوالقدر - بزرگ نیا - عامری - مهدوی - مجد ضیائی - دهستانی - مصباح فاطمی - الفت - دربانی - حاج میرزا حبیب الله امین - حاجی علی اکبر امین - جلالی -

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۷۳		۷۳
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود	داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان
جلسه پنجشنبه ۲	-----	قیمه تك شماره
آبان ماه ۱۳۰۸	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود	يك قران
مطابق ۲۰ جمادی الاولی	-----	
۱۳۴۸	مطبعة مجلس	

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲ آبان ماه ۱۳۰۸ * (۲۰ جمادی لاولی ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب ده فقره مرخصی و رد یک فقره
- (۳) اجازه افزایش اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه
- (۴) اخذ آراء نسبت بکمیسیونها
- (۵) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس چهل دقیقه قبل از ظهر بربست آقای دادگر تشکیل گردید

(۱ - تصویب صورت مجلس)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۸ مهر ماه را آقای مؤید حمیدی (منشی) قرائت نمودند * *

رئیس - آقای فهیمی
 فهیمی - فعلا عرضی ندارم
 رئیس - مجلس نظری نیست ؟
 (نامندگن - خیر)

رئیس - آقای کاشانی در صورت مجلس فرمایشی دارید ؟
 کاشانی - بلی بنده را غائب بی اجازه نوشته بودند
 در صورتیکه بنده اجازه خواسته ام
 رئیس - صورت مجلس تصویب شد . چند فقره
 راپرت از کمیسیون عراض و مرخصی رسیده است
 قرائت میشود .

* * * عین مذاکرات مشروح هفتاد و سومین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین که در ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : حیدری - امیر ابراهیمی - محمود رضا - آشتیانی - مفتی - محمد ولی میرزا - بیات - کو - اعظم زنگنه - فرشی - حبیبی - احتشام زاده - مولوی - جهانشاهی - صادقی - اورنگ - طباطبائی وکیلی - دکتر نعمان - ارباب کبخسرو - رفیع
 غائبین بی اجازه - آقایان : طباطبائی دیا - وهاب زاده - میرزا حسن خان وثوق - دکتر ظاهری - بوشهری - دکتر سنک - مسعود - دکتر امیر اعلم - عدل - آصف - آقا زاده سبزواری - فتوحی - ارستانی - ساکنیان - قوام - اسکندری - حاج رحیم آقا - ظفری - میرزا ابو الفضل - حج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - تیمور تاش
 دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : کاشانی - دبستانی

(۲ - تصویب ده فقره مرخصی و رد يك فقره)

خبر مرخصی آقای هزار جریبی :
آقای (مسعود الملك) هزار جریبی نماینده محترم برای اصلاح امورات محلی تقاضای یکماه مرخصی نموده کمیسیون با تصویب ۲۵ روز مرخصی معزیه الیه از تاریخ حرکت موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده موافقم .

رئیس - آقای افسر

افسر - در این موضوع عرضی ندارم .

رئیس - مخالفی ندارد ؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده از این است که بیفی

و بین الله آقای مسعود الملك يك و بلی است که همیشه حاضر بوده است تقاضای یکماه مرخصی کرده است کمیسیون در اینجا آمده بیست و پنجروز تصویب کرده است همه آقایان میدانند آقای مسعود الملك يك و کبلی بوده است که همیشه در مجلس و در کمیسیون حاضر بوده است خواستم به کمیسیون عرایض عرض کنم که چرا نسبت بایشان بی التفاتی شده است نظر من همین بود و خواستم قدر دانی از ایشان شده باشد .

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - آقای هزار جریبی همانطوریکه آقای

آقا سید یعقوب فرمودند از نمایندگان هستند که هیچوقت اجازه نگرفته اند یکماه هم تقاضای مرخصی کرده اند ولی کمیسیون عرایض در این جلسه اخیر از نقطه نظر اینکه چند نفر از آقایان بسمت مازندران می خواهند بروند (و همه آقایان هم مسبوق هستند که

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای خواجوی :

آقای خواجوی نماینده محترم برای انجام امورات محلی تقاضای ۲۵ روز مرخصی از تاریخ حرکت نموده کمیسیون با تقاضای معزیه الیه موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای افسر

افسر - بنده موافقم اگر مخالفی پیدا کرد عرض

میکنم

رئیس - مخالفی نیست ؟ (خیر) موافقین با این

خبر قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر را جمع به آقای

محمد آخوند :

آقای محمد آخوند نماینده محترم برای انجام امورات موکلین خود تقاضای ۳۵ روز مرخصی نموده کمیسیون با بیست روز مرخصی ایشان از روز حرکت موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - مخالفی نیست ؟ (کارروایی - خیر) آقایان

موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای طباطبائی

دبیا :

آقای طباطبائی دبیا نماینده محترم برای مسافرت آذربایجان تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون با مرخصی نماینده محترم موافقت نموده خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (خیر) موافقین با مرخصی

آقای طباطبائی دبیا قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای رحیم زاده :

(باین مضمون خوانده شد)

آقای رحیم زاده نماینده محترم بواسطه ابتلای بانفولانزا و نوبه سختی درانتقاضی مدت مرخصی سابق موفق مراجعت و حضور در مجلس مقدس نگردیده و باین جهت تقاضای هفده روز تمدید مرخصی از اول مهر نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن تقدیم میشود

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - بنده موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

ضیاء - مخالفی نیست آقای

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر را جمع بمرخصی

آقای عدل :

آقای عدل نماینده محترم بواسطه بهره کارهای ولایت و احتیاج مسافرت آذربایجان تقاضای يك ماه مرخصی از ۲۱ مهر نموده کمیسیون با مرخصی معزیه الیه موافق و خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای اسکندری :

آقای اسکندری نماینده محترم برای تسویه امورات شخصی تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ بیستم مهر نموده کمیسیون با مرخصی نماینده محترم موافقت نموده خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده باینقدر مرخصی حقیقه مخالفم

برای اینکه مجلس از اکثریت می افتد (بعضی از نمایندگان

آقا نیستند رفته اند) باقی هم میروند از اکثریت

می افتد .

مسافرتشان برای انجام کارهای محلی است) همینطوریکه بعضی دیگر از آقایان به آذربایجان رفته اند و ما دیدیم برای مسافرت بیش از بیست و پنجروز لازم نیست از غالب آقایان دیگر هم که تقاضای مرخصی کرده اند يك چند روز کسر کردیم از آقای هزار جریبی هم پنجروز کسر کردیم به خودشان سابقه دادیم و با موافقت نظر خودشان بوده است اعضاء کمیسیون عرایض هم نسبت بایشان دارای همین نظر هستند و نظر سوئی نبوده است .

رئیس - موافقین با مرخصی آقای هزار جریبی قیام

فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای شمیرانی :

آقای شمیرانی نماینده محترم برای اصلاح و انجام امورات عام المنفعه که شدت لزوم را دارد تقاضای بیست روز مرخصی از یازدهم آبان ماه نموده کمیسیون با تقاضای معزیه الیه موافق و اینک خبر آن را تقدیم می دارد .

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشامزاده - عرضی ندارم .

رئیس - مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد) موافقین

با مرخصی آقای شمیرانی قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای جمشیدی :

آقای جمشیدی نماینده محترم برای انجام کارهای عم

المنفعه تقاضای بیست روز مرخصی از روز حرکت نموده

کمیسیون با تقاضای معزیه الیه موافق و اینک خبر آن را

تقدیم میدارد .

رئیس - مخالفی نیست ؟ (نمایندگان - خیر) آقایان

موافقین قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - عرض کنم که تکرار این مرخصی ها بنده خودم هم در این مقام بودم که يك توضیح اجمالی بدهم برای اینکه گمان این می رود که چند نفر از نمایندگان از وظایف کنونی خودشان شانه خالی میکنند لکن اینطور نیست بکمرتبه هم عرض کرده ام که در حدود آذربایجان و گیلان و مازندران و استرآباد وکلای محلی استنباط کرده اند که میتوانند استفادتی در این تاریخ بخصوص در آنجا بکنند و میتوانند مطالب محلی را بطوریکه لازمست بجزایان بیندازند این استنباط است که آنها را وادار کرده است مرخصی بخواهند و شتاب زدگیشان برای این است که موقع را ادراک کنند و لا اینقدر مرخصی هیچوقت در نزد ما معهود نبوده است و بنده این توضیح را لازم بود بدهم (نمایندگان - صحیح است) موافقین بامرخصی آقای اسکندری قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر مرخصی آقای وهاب زاده: آقای وهاب زاده نماینده محترم برای اصلاح پاره امورات محلی تقاضای یکماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون بتصویب مرخصی نماینده محترم موافقت نموده و خبر آن تقدیم میشود.

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - بنده نمیخواهم در باب صحبتی که در مجلس واقع میشود صحبت بکنم چیزی که اساساً در مابین ما نماینده ها معهود بوده است خدمات ما در مجلس است در غیر مجلس ما خدمات نداریم این اولاً و ثانیاً آقای وهاب زاده سابقاً سه ماه مرخصی خواسته اند و رفته اند حالا باز دو مرتبه مرخصی خواسته اند الحمدلله معطل هم نیستند ممکن است که حقوق این یکماه را به کتابخانه یا يك جائی بدهند بعضی ها هستند که حقیقتاً نمیشود ولی آقا الحمدلله محتاج نیستند

رئیس - تصویب شد. آقای فهیمی

(۳ - اجازه ترزید عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه)

فهیمی - چون موضوع انتخابات کمیسیونها امروز در مجلس مطرح است بنده خواستم قبلاً يك موضوعی را بنظر آقایان برسانم که با موافقتی که با این طرح پیشنهادی فرموده اند استعدا میکنم که این را در جزو دستور امروز بگذارند و تکلیف آن هم معلوم شود. خاطر آقایان محترم مستحضر است که بموجب تصویبات مکرر مجلس بوزارت عدلیه جازده شده است که لوایح قانونی را که در کمیسیون عدلیه شور و تصویب میشود بموقع اجر بگذارند. البته اهمیت کمیسویانی که بن اندازه بدو اختیار داده میشود خیلی زیدتر از سایر کمیسیونها خواهد بود و هر قدر در لوایحی که کمیسیون عدلیه شور و تصویب می کنند بیشتر دقت بشود و نظریات مختلف در آنجا بیشتر رعایت بشود البته قوانینی که از آن کمیسیون می گذرد کامل تر خواهد بود - کمیسیون عدلیه فعلاً مرکب از دوازده نفر است اظام نامه دخلی مجلس حداکثر عده اعضائی را که مجلس برای کمیسیونها می تواند انتخاب کند ۱۲ نفر معین کرده است با این وظیفه مهمی که بری کمیسیون عدلیه معین شده است بنده تصور میکنم که این عده کافی نباشد یعنی اگر چند نفر دیگر بیفزاییم بهتر منظور را تدبیر می کنند این است که تقاضا شده است شش نفر دیگر بعداً اعضاء کمیسیون عدلیه افزوده شود (صحیح است) لیکن چون از طرفی افزودن بعداً اعضاء فعلی کمیسیون عدلیه (یعنی دوازده نفر) يك اصلاحی را در نظامنامه داخلی الزام می نماید چون نظام نامه داخلی در ماده پانزدهم معین کرده است که چند کمیسیون باید باشد و عده اعضاء هر کمیسیون چند نفر باید باشد در دوره گذشته يك اصلاحی در همین ماده پانزدهم شد که کمیسیون پست و تلگراف و فوائد عامه و تجارت که يك کمیسیون بود بموجب اصلاح دوره قبل دو کمیسیون شد یکی کمیسیون دوازده

(طرح مزور را تقدیم مقام ریاست نمودند)

رئیس - قرائت میشود :

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکتها نظر باین که بحسب تصویب مجلس شورای ملی وزارت عدلیه مجز است که لوایح قانونی عدلیه را پس زشور و تصویب کمیسیون عدلیه بموقع اجرا و آزمایش بگذرد اهمیت موضوع بجا می آید که در شور و محاشه لوایح مزوره نظریات و عقاید بیشتری دخیل باشد گرچه آقایان نمایندگان غالباً در کمیسیون حاضر میشوند و از تصمیمات آن مطلع میگرددند ولی بدیهی است که مباحثه رسمی و رأی در لوایح منحصر بدوازده نفر اعضاء منتخبه خواهد بود و هرگاه عده دیگری بر اعضاء فعلی کمیسیون اضافه شود منظور فوق بهتر تأمین می گردد از طرفی در نظام نامه داخلی حداکثر عده اعضاء کمیسیونها دوازده نفر معین شده است لهذا افزودن عده اعضاء کمیسیون عدلیه باید بقید اصلاح نظام نامه داخلی بعمل آید بشا بر مقدمات فوق اعضاء کنندگان تبصره ذیل را پیشنهاد و تصویب آرا با قید دو فوریت استعدا

میثائیم که ضمیمه ماده ۱۵ نظامنامه داخلی مصوبه ۲۶ مهر ماه ۱۳۰۵ بشود .
تبصره - عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه هیجده نفر خواهد بود

رئیس - فوراً اول مطرح است آقای روحی روحی - بنده عرضی ندارم .

رئیس - آقای عرفی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده هم موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - مخالفم

رئیس - بفرمائید

زوار - عرض کنم که کسانی که این طرح را امضاء کرده اند یکی هم خود بنده بودم . بنده هم امضاء کرده ام و موافقم با خود طرح که شش نفر اضافه شود بر عده اعضاء کمیسیون عدلیه و این البته خیلی خوب است و جنبه شوری هر چه زیادتر شود البته بهتر است ولی يك چیزی در متن نوشته شده است « که به کمیسیون اجازه داده شده است » کمیسیون که هنوز تشکیل نشده است و اختیار قانونی با داده نشده است به کمیسیون گذشته اختیار داده شده بود و آنها هم دوره اش گذشت و منقضی شده . حالا این کمیسیون که تشکیل شد و انتخاب شد و اعضاء آن بمجلس معرفی شدند آنوقت باید تکلیف این قسمت معین شود و بنده شخصاً مخالف با آن اختیارات هستم و در دوره گذشته هم در مجلس عرض کردم و حالا هم هر وقت مطرح شود عرض خواهم کرد که با اختیار دادن بیک کمیسیون مخالفم دلائلی هم دارم که شاید میتوانم ثابت کنم و اولین را قانع کنم بنابر این استدعا میکنم که این متن عوض

شود یعنی آن متنی که این جا نوشته شده است تغییر داده شود و بنده فقط برای اینکه جنبه شوری کمیسیون بیشتر شود با اضافه کردن اعضاء آن موافق هستم که شش نفر بر دوازده نفر سابق افزوده شود ولی کمیسویی که هنوز تشکیل نشده با اختیاراتی بدهیم با آن موافق نیستیم .

رئیس - آقای روحی

روحی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای عرفی

عراقی - آقای نماینده محترم تصور فرمودند که آن

مقدمه که برای قانون نوشته شده است آن هم جزو قانون است از این جهت فرمودند که مخالفم اختیارات بکمیسیون عدلیه داده شود . خیر آقا آن مقدمه جزو تبصره نیست . و این جا هم هنوز اختیاراتی بکمیسیون عدلیه داده نشده است و این مقدمه را برای این نوشته اند که این تبصره تصویب شود و این مقدمه را برای این قرار داده اند که بگویند چون این جور بوده است دوازده نفر بود و کم بود حالا تقاضا داریم که هیجده نفر شود ولی این مقدمه جزو ماده نخواهد بود و سرکار باصل تبصره رای میدهند بمقدمه و چون خودشان فرمودند که موافقم و فرمایشی فرمودند از این جهت بنده هم چیزی عرض نمی کنم .

زوار - اگر مقدمه جزو تبصره نیست بنده هم موافقت می کنم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - موافقین بفوریت اول قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . فوریت ثانی مطرح است .

ملک مدنی - مخالفی نیست .

رئیس - مخالفی نیست ؟

(گفتند - خیر)

رئیس - آقایانی که با فوریت ثانی موافقت قیام فرمایند

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده مطرح است ولی گمان

میکم اگر آقای فهیمی این را اصلاح بفرمایند و صورت يك ماده بآن بدهند بهتر است . چون ماده متذکر است .

عده از نمایندگان - صحیح است

فهیمی - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

فهیمی - اول هم ما بصورت ماده پیشنهاد کردیم ولی بعد نظر آقایان این بود که چون این قسمت ضمیمه ماده پانزدهم نظامنامه داخلی است (ضمیمه اصلاحی است) و در ماده پانزدهم نظامنامه قید شده است که در هر شباه چند کمیسیون که عده آنها از شش تا دوازده نفر است انتخاب خواهد شد بعد در دوره گذشته يك اصلاحی در آن ماده شد و کمیسیون بست و انکراف و فوائد عامه و تجارت را از یکدیگر تفکیک کردند حالا هم این توضیح و این اصلاح بعنوان تبصره باید ضمیمه این ماده بشود و ماده جداگانه نیست . اول باین تبصره رای میدهم بعد ماده پانزدهم نظامنامه با اضافه این تبصره و بنده گمان میکنم که این ترتیب صحیح تر باشد حالا اگر آقایان هم موافقتند که این يك ماده جداگانه بشود بسته است بنظر مجلس

ضیاء - ماده الحاقیه است .

ملک آرائی - ماده الحاقیه است تبصره نیست

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در موضوع کمیسیون عدلیه در

دوره پنجم آقایانی که در مجلس هستند میدانند و کاملاً

در نظر دارند همین مسئله را که آقای افسر امروز

در جلسه خصوصی اظهار کردند موضوع همین است . آقای آقا شیخ فرج الله و آقای افسر در کمیسیون عدلیه بودند وقتی که قانون مجازات عمومی مطرح شد اصرار داشتند که باید عده اعضاء کمیسیون بیشتر باشد و همین منطق و فلسفه را که در مقدمه این لایحه نوشته اند در آن جا اظهار کردند و بعد این مسئله آمد در مجلس وقتی که آقای تدین بودند در این جا صحبت واقع شد . حل این مسئله را (حالا چون دو موضوع است) بنده عرض میکنم اگر مخلوط بشود بعد مطلب معلوم میشود . بعد حل این مسئله این طور واقع شد که ما بیائیم و لوایحی که از طرف وزارت عدلیه می آید به مجلس و این لوایح که طبع و توزیع شد بدهند نمایندگان بعد شور اول که واقع شد در کمیسیون دو مرتبه طبع و توزیع میشود و میدهند نمایندگان و نمایندگان را دعوت بکنند که نظریات خودشان را فیما بین و ثبوت در آن لایحه ضم بکنند و بیاید در کمیسیون و شور ثانی هم واقع شود معذک باز ارجاء شد و وسعتی در این باب داده شد که کمیسیون در کمیسیون را باز کرد که اعضاء خارج هم بیایند در آن جا و اگر در يك مسئله يك پیشنهادی دارند در آن جا بدهند نظر چه بود ؟ نظر این بود که اعضاء کمیسیون اگر بنده بیشتر باشند لوایح و قوانینی که امروز ملکت فوق آمده بقوانین محتاج است و هر روز وزیر عدلیه بیانی بین نامه سعی میکنند که يك قوانینی را بیاورد که لازمه است و سعی دارد که آن قوانین را زودتر بگذارند اگر ما بیائیم عده اعضاء کمیسیون زیاد بکنیم دیرتر میگردد چنانچه بالاترین کمیسیون های مجلس کمیسیون بودجه است موقعی که ما میخواهیم انتخاب کمیسیون بودجه بکنیم بقدری داوطلب هست که چه عرض کنم صورت مجلس هست ولی موقع انعقاد کمیسیون که میشود غالباً ده یا دوازده نفر بیشتر نیستیم و گاهی دعا میکنیم که بعضی ها در خارج باشند که عده هیجده نفر کمتر باشد که اکثریت حاصل بشود این يك دردی است که همه میدانند و کاملاً هم از روی

عقیده عرض میکنم الان برای کمیسیون عدلیه هیچده نفر عضو معین کنیم عدلیه ما يك عدلیه جوان محکمی است که يك قدمهای سریعی برای مملکت بر میدارد و این قدمهای سریع توأم با این است که يك کمیسیونهم در مجلس انتخاب شود که قوانینی را که وزیر عدلیه می آورد در مجلس زود تر بگذرد اگر ما بیائیم اعضاء کمیسیون را بالا ببریم هیچده نفر بکنیم بنده مخالف نیستم بیست نفر سی نفر هم اگر باشد اما بدانید خود شما رئیس هستید کاملاً بعد از این معطل خواهید شد دو دوره سه دوره از کمیسیون عدلیه گذشته است باعتبار اینکه عده این اندازه بوده است غالباً گرفتار این بودیم که در کمیسیون اکثریت پیدا شود و گاهی هم خدا میخواست که چند نفر غائب بودند آنوقت اکثریت حاصل میشد با هفت نفر و ما موفق میشدیم که قوانین را بگذرانیم لان عده اعضاء کمیسیون هیچده نفر خواهد شد بعد از این زمستان است نخواهند آمد چه خواهد شد؟ آنوقت يك قدمه اساسی که ما خواستیم برداریم که قوانین عدلیه را به این عجله بگذرانیم موفق نمیشویم در صورتیکه لان مملکت بقوانین عدلیه محتاج است و مملکتی که رو بترقی میرود و تمام ترقیات مملکت در تحت تأمین قضائی است و تأمین قضائی هم در تحت قوانینی است که از مجلس میرود آنوقت این قوانین دچار وقفه و سکتها خواهد شد حالا این يك دردی است که بنده عرض مجلس رساندم حالا می فرمائید هیچده نفر باید باشد بفرمائید آقای افسر که آنوقت طرفدار این عقیده بودند حالا موفق شدند که این عقیده را پیش ببرند پس این نگرانی بنده را هم تأمین بفرمایند که پس فردا خودشان نیایند در آنجا بنشینند و چرت بزنند و اکثریت نباشد این را بنده حالا عرض کردم برای خاطر اینکه ایجاد يك روح جدید و صمیمیتی بشود در این هیچده نفر شاید که حرفهای من غیر واقع باشد و آقایان بیایند ولی این نگرانی باقی است و بنده هم برای خاطر این نگرانی است که عرض میکنم این طرح را بگذرانیم و با همان ترتیبی

که آنها است لوائح را میگذرانیم که لوائح طبع و توزیع میشود و آقایان میبرند مطالعه میکنند و نظریاتشان را مینویسند و در کمیسیون مطرح میشود همانطور بگذرانیم حالا اگر بعضی آقایان لایحه را نگاه میکنند یا نمیکنند کاری نداریم در هر حال هر کس نظری دارد میدهد به کمیسیون و مطرح میشود از این جهت که میترسم و میدانم که وقفه میشود در کارهای عدلیه و کارهای عدلیه متراکم میماند از این جهت است که مخالفم.

رئیس -- آقای اورنگ

اورنگ -- حاصل مخالفت آقای سید یعقوب آقا این بود که در تجربه و امتحان یافته اند که دوازده نفر اعضاء کمیسیون غالباً حاضر نمیشوند و اکثریت غالباً بصعوبت تشکیل و حاصل میشود این حاصل نگرانی ایشان بود اما این نگرانی را در تمام موارد باید داشت ولی اساساً نباید قرار بدهد انسانی این قبیل از نگرانیها را برای اتخاذ يك اصولی که همین نگرانی در تشکیل کمیسیون دوازده نفری هم موجود است برای سایر کمیسیون ها هم همین نگرانی موجود است برای مجلس شورای ملی و جلسات رسمی هم این نگرانی هست ولی این را نباید اساس قرار داد برای اتخاذ يك اصلی زیرا که در مقابل يك اصل متقن نری و يك چیز دیگری موجود است که انسانی باید حواسش جمع شود بآن اصل دیگر که مهمتر است يك نگرانی آقای آقا سید یعقوب آقا دارند و يك نگرانی هم همه آقایان دارند باید دید که ضرر این دو نگرانی کدام يك بیشتر است و آن ضرر را رفع کرد و منفعت کدام يك زیادتر است آن منفعت را جلب و اتخاذ کرد آقایان میفرمایند مطابق اصولی که جاری بوده است و مورد عمل ما بوده است غالباً دیده میشده است که کمیسیون عدلیه اقتدار و اختیاری را از مجلس تحصیل نمیکرده است که روی آن اقتدارات و اختیارات وضع قوانین میکرده است که بمجرد تصویب بموقع اجراء و عمل گذارده میشده و قوانین مهمی است و البته هر قدر در يك قوانینی که

مهم است برای مملکت نظر بیشتر بشود شایسته تر است و آن قانون هم صاف تر و پخته تر از عمل بیرون می آید و این تبصره را باید آقای آقا سید یعقوب آقا منظور نظر بدارند و سعی زیادتری بکنند و تمام اعضاء کمیسیونها که منتخب میشوند برای کمیسیونها باید هر يك خودشان مراقب خودشان باشند که در موقع مقرر که باید آمده باشند و الحاح و وظیفه کرده باشند غیبت نکنند و شریف بیآورند و دقت در قوانین بکنند خاصه این قبیل قوانین پس تنها بر این مقدمه بنده قطع دارم آقای آقا سید یعقوب آقا هم پس از يك تأمل مختصری مراقت و موافقت میفرمایند اکثریت مجلس که این وضع را پیشنهاد کرده اند و این طرح را امروز داده اند برای يك احتیاج مبرم نری برای يك احتیاج مهمتری از آن مسئله هم صرف نظر بفرمایند نگرانی آقای را هم همه آقایان نمایندگان در تمام کمیسیونها رفع میکنند و این نگرانی را دقتی نمیکنند انشاء الله برای ایشان.

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- کافی است؟ (بلی)

یاسائی -- بنده اجازه خواسته ام

رئیس -- بفرمائید

یاسائی -- تذکری که حضرت آقای رئیس دادند راجع باینکه تبصره تبدیل بشود بماده واحده بعقیده بنده صحیح است و بهتر این است که اینطور باشد زیرا سابقه ندارد که مجلس يك تبصره را مستقلاً رای بدهد چون هر چه مجلس رای میدهد یا بصورت ماده واحده است یا بصورت مواد بشما بر این خوست آقای فهمی پیشنهاد کنند که بجای تبصره نوشته شود ماده واحده و اصلاح بکنند.

رئیس -- این اصلاح بعمل آمده در خلال مذاکراتی که میشد خواستند لایحه را و اصلاح کردند مطابق منظور آقا حالا قرائت میشود و رأی میگیریم:

ماده واحده -- مجلس شورای ملی تبصره ذیل را بماده ۱۵ نظامنامه داخلی مصوب ۲۶ مهر ماه ۱۳۰۵ ضافه مینماید:
تبصره -- عده اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه هیچده نفر خواهد بود
رئیس -- موافقین با ماده واحده قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد

(۴ -- اخذ آراء نسبت بکمیسیونها)

رئیس -- باید شروع کنیم با انتخاب کمیسیونها قبلاً بیست و پنج نفر بقرعه برای نظارت و قرائت آراء معین شوند.
(افتراع بعمل آمده آقایان آقا سید ابراهیم ضیاء -- حاج آقا حسین رهبری -- آقا سید کاظم زدی -- سلمانخان سدی -- دکتر لقمان معین شدند)

رئیس -- آقای مؤید احمدی هم آن منشی خواهد بود که ماده ۹۳ بعهد بنده واگذار کرده است شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون قوانین مالیه عده کمیسیون ۱۲ نفر عده حاضرین ۸۵ نفر
(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس -- شروع میکنم با انتخاب کمیسیون داخله (عده دوازده نفر) عده حاضر ۸۵ نفر
(در اینموقع چند نفر از آقایان نمایندگان از مجلس) (خارج میشدند)

رئیس -- خواهش میکنم آقایان تأمل بفرمایند برای گرفته شود.

(اخذ آراء نسبت بکمیسیون داخله بعمل آمد)

رئیس -- شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون امور خارجه

(دوازده نفر) عده حاضر ۸۵ نفر

(اخذ آراء کمیسیون امور خارجه بعمل آمد)

(۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس - انتخاب کمیسیونها خانمه یافت از پنج نفر آقابانیکه برای نظارت و استخراج آراء انتخاب شده اند استدعا میکنم تسریع بفرمایند در عمل خودشان برای اینکه آقای وزیر عدلیه به بنده آگاهی دادند که کارهایشان متراکم است و تقاضا دارند که کمیسیون عدلیه سرعت خده ت خودشان را کافی السابق شروع دهند و همین ملاحظه هم هست که جلسه آینده را یکشنبه قرار میگذریم که راجع باختیارات کمیسیون عدلیه مذاکره خواهد شد.

جلسه آینده یکشنبه ۵ آبانماه سه ساعت قبل از ظهر دستور هم بطوری که معهود است اختیارات کمیسیون عدلیه که لایحه اش تقدیم خواهد شد.

(مجلس چهار دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

رئیس - شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون عدلیه عده ۱۸ نفر عده حاضر ۸۵ نفر

(اخذ آراء کمیسیون مزبور بعمل آمد)

رئیس - شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون معارف عده ۱۲ نفر عده حاضر ۸۵ نفر (آراء کمیسیون معارف خذ و در کرسی مخصوص) (گذرده شد)

رئیس - شروع میشود بانتخاب کمیسیون فواید عامه عده ۱۲ نفر عده حاضر ۸۳ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - شروع میکنیم بانتخاب کمیسیون نظام عده ۱۲ نفر عده حاضر هشتاد و سه نفر (آراء کمیسیون نظام اخذ شد)

رئیس - شروع میشود بانتخاب کمیسیون پست و تلگراف عده ۶ نفر عده حاضر ۸۲ نفر (اخذ آراء برای انتخاب اعضاء کمیسیون مزبور بعمل آمد)